

Wymagania edukacyjne z historii na poszczególne oceny, zakres podstawowy , klasa I

Wymagania na poszczególne oceny				
dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: system wersalski, Liga Narodów – wskazuje na mapie państwa nowo powstałe po I wojnie światowej – określa skutki polityczne, gospodarcze i militarne traktatu wersalskiego dla Niemiec – wyjaśnia, w jakim celu powstała Liga Narodów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: plebiscyt, demilitaryzacja, reparacje wojenne, Republika Weimarska – zna daty: podpisania traktatu wersalskiego (VI 1919 r.), powstania Ligi Narodów (1920 r.) – identyfikuje postacie: Thomasa Woodrowa Wilsona, Davida Lloyd George'a, Georges'a Clemenceau – wskazuje na mapie państwa, z którymi podpisano traktaty pokojowe po I wojnie światowej – prezentuje główne założenia polityki USA, Francji i Wielkiej Brytanii na konferencji paryskiej – podaje przyczyny niezadowolenia Niemiec z ustalonych zasad traktatu wersalskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu Freikorps – zna daty: rewolucji w Niemczech (XI 1918 r.), powstania republiki tureckiej (1922) – identyfikuje postać Mustafy Kemala Atatürka – wskazuje na mapie: zmiany granic Niemiec po I wojnie światowej, strefę zdemilitaryzowaną, tereny plebiscytowe – omawia główne wydarzenia rewolucji w Niemczech oraz proces kształtowania się Republiki Weimarskiej – wymienia postanowienia traktatów pokojowych z Austrią, Bułgarią, Węgrami i Turcją – dokonuje bilansu I wojny światowej – opisuje przemiany w Turcji po I wojnie światowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu: Związek Spartakusa – zna daty: podpisania traktatów pokojowych z Austrią (IX 1919 r.), Bułgarią (XI 1919 r.), Węgrami (VI 1920 r.), Turcją (VIII 1920 r.) – identyfikuje postacie: Karla Liebknechta, Róży Luksemburg, – ocenia związki rewolucji w Niemczech z rewolucją bolszewicką w Rosji Radzieckiej – podaje różnice w celach dyplomacji USA, Wielkiej Brytanii i Francji na konferencji paryskiej – analizuje konsekwencje polityczne, gospodarcze, społeczne i kulturowe I wojny światowej – ocenia założenia i trwałość systemu wersalskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna daty: podpisania traktatu pokojowego z republiką turecką (1923 r.), wojny Irlandii o niepodległość (1919–1921) – identyfikuje postacie: Tomasza Masaryka, Beli Kuna, Carla Gustawa Mannerheima – wskazuje na mapie zmiany granic na terytorium dawnego imperium tureckiego – charakteryzuje procesy państwowotwórcze w Europie po I wojnie światowej

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: nacjonalizm, wielki kryzys gospodarczy – zna datę wielkiego kryzysu gospodarczego w USA (1929-1933) – identyfikuje postać Benito Mussoliniego – podaje przyczyny wielkiego kryzysu gospodarczego – przedstawia najważniejsze skutki wielkiego kryzysu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: totalitaryzm, autorytaryzm, rządy parlamentarno-gabinetowe, czarny czwartek, inflacja – zna datę: tzw. czarnego czwartku (X 1929 r.) – identyfikuje postać Franklina Delano Roosevelta – opisuje strukturę Ligi Narodów – określa wzrost nastrojów nacjonalistycznych w Europie wpływających na ustanawianie reżimów autorytarnych i totalitarnych – wymienia kraje europejskie, które w okresie międzywojennym nie doświadczyły kryzysu demokracji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: hiperinflacja, mały traktat wersalski, interwencjonizm państwowy, cło protekcyjne, zasada samostanowienia, New Deal – zna daty: podpisania małego traktatu wersalskiego (1919 r.), ogłoszenia New Deal (1933 r.) – charakteryzuje wpływ małego traktatu wersalskiego na sytuację polityczno-społeczną Europy Środkowej – wyjaśnia mechanizm powstania wielkiego kryzysu gospodarczego – wymienia najważniejsze państwa należące do Ligi Narodów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: pandemia, etatyzm gospodarczy, deflacja – zna datę podpisania paktu Brianda-Kellogga (1928 r.) – identyfikuje postać Aristide’a Brianda – ocenia znaczenie paktu Brianda-Kellogga – ocenia decyzję Stanów Zjednoczonych o nieprzystąpieniu do Ligi Narodów – opisuje pierwsze próby podważenia systemu wersalskiego w Europie na początku lat 20. XX w. (Bawaria, Włochy) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu: idea paneuropejska – identyfikuje postacie: Erica Drummonda, Richarda Coudenhove-Kalergiego – przedstawia pierwsze koncepcje zjednoczenia Europy
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: faszyzm, nazizm (narodowy socjalizm), 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: marsz na Rzym, pakt reński, NSDAP, duce, „Mein Kampf”, Führer, SS, Gestapo, indoktrynacja, propaganda, ustawy norymberskie, obóz koncentracyjny 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Narodowa Partia Faszystowska, „czarne koszule”, pucz monachijski, „noc długich noży”, Wehrmacht, SA, Hitlerjugend, „noc kryształowa”, – zna daty: puczu w Monachium 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Związki Włoskich Kombatantów, paktki laterańskie, funkcjonalizm, eugenika, eutanazja, sterylizacja – zna daty: powstania Związków Włoskich Kombatantów (1919 r.), 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postacie: Josepha Artura Gobineau, Houstona Chamberlaina, Fryderyka

<p>antysemityzm – zna datę przejęcia władzy przez B. Mussoliniego (1922 r.) i A. Hitlera (1933 r.) – identyfikuje postacie: Benita Mussoliniego, Adolfa Hitlera – wskazuje na mapie: Włochy, Niemcy – przedstawia specyficzne cechy włoskiego faszyzmu i niemieckiego nazizmu</p>	<p>– zna daty: marszu na Rzym (X 1922 r.), konferencji w Locarno (1925 r.), wprowadzenia ustaw norymberskich (1935 r.) – przedstawia genezę włoskiego faszyzmu i niemieckiego nazizmu – wskazuje etapy przejmowania władzy przez B. Mussoliniego we Włoszech i A. Hitlera w Niemczech</p>	<p>(1923 r.), „nocy długich noży” (1934 r.), remilitaryzacji Nadrenii (1936 r.), „nocy kryształowej” (1938 r.) – identyfikuje postacie: Heinricha Himmlera, Josepha Goebbelsa, – wskazuje na mapie Europy przykłady państw demokratycznych, autorytarnych i totalitarnych – charakteryzuje stosunki Republiki Weimarskiej z krajami europejskimi – charakteryzuje i porównuje funkcje państwa w systemie faszystowskim i nazistowskim</p>	<p>podpisania paktów laterańskich (1929 r.), – identyfikuje postacie: Tomasza Manna, Ericha Marii Remarque’a, Paula von Hindenburga – porównuje faszyzm z nazizmem, uwzględniając kwestie organizacji państwa, ideologii oraz polityki wobec społeczeństwa</p>	<p>Nietzschego, Alfreda Rosenberga, Franza von Papena, Mikłósa Horthy’ego – przedstawia i porównuje stanowisko faszystów i nazistów wobec Kościoła</p>
<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: stalinizm, kult jednostki – identyfikuje postacie: Włodzimierza</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: kolektywizacja, industrializacja, gospodarka planowa, łagry, Gułag, NKWD – zna daty: utworzenia ZSRR (XII 1922 r.), przejęcia władzy przez J. Stalina (1924 r.) – podaje genezę stalinizmu</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: komunizm wojenny, Nowa Ekonomiczna Polityka (NEP), układ w Rapallo, kułak, kołchoz, sowchoz, Wielki Głód, WKP(b), wielka czystka – zna daty: wprowadzenia NEP (1921 r.), układu w Rapallo (IV 1922 r.), Wielkiego Głodu (1932–1933),</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Komsomoł, Komintern – zna datę utworzenia Kominternu (1919 r.) – identyfikuje postacie: Nikołaja Bucharina, Grigorija Zinowiewa, Pawlika Morozowa – określa główne cele radzieckiej</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu OGPU – przedstawia podobieństwa i różnice systemów demokratycznych, autorytarnych i totalitarnych</p>

<p>Lenina, Józefa Stalina</p> <ul style="list-style-type: none"> – podaje podstawowe cechy stalinizmu 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje politykę gospodarczą i społeczną w ZSRR 	<p>wielkiej czystki (1936–1938)</p> <ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postać Lwa Trockiego – wskazuje na mapie kierunki ekspansji Rosji Radzieckiej do 1922 r. – opisuje funkcje państwa w systemie stalinowskim – przedstawia przyczyny i przejawy terroru stalinowskiego – opisuje stosunki radziecko-niemieckie 	<p>polityki zagranicznej</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocenia skutki przymusowej industrializacji i kolektywizacji w ZSRR 	<p>w Europie</p>
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: emancypacja, mass media, kultura masowa – wymienia przełomowe osiągnięcia techniki – podaje przyczyny powstania kultury 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: „bunt mas”, produkcja taśmowa, egalitaryzm – identyfikuje postacie: Zygmunta Freuda, Walta Disneya, Charliego Chaplina – przedstawia przyczyny kryzysu tradycyjnej rodziny – charakteryzuje wpływ mass mediów na postawę społeczeństwa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: elektryfikacja, psychoanaliza, modernizm, kubizm, ekspresjonizm, surrealizm, socrealizm, – identyfikuje postacie: Salvadora Dalego, Orsona Wellesa – wyjaśnia związki ideologii politycznych z przykładami osiągnięć artystycznych i architektonicznych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: teoria względności, abstrakcjonizm, futurizm, dadaizm, funkcjonalizm, katastrofizm, egzystencjalizm, Bauhaus – identyfikuje postacie: Charlesa Lindbergha, Coco Chanel, Edwarda Muncha, Siergieja Eisensteina, Leni Riefenstahl, Rudolfa Valentino, Greta Garbo, Poli Negri, – opisuje zasady urbanistyki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postacie: Oswalda Spenglera, Waltera Gropiusa – charakteryzuje i ocenia wpływ przemian w życiu społecznym i kulturalnym na przeobrażenia polityczne Europy

masowej			według Karty ateńskiej	
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: militaryzacja, państwa osi, Anschluss – zna daty: powstania osi (1936-1937), Anschlussu Austrii (III 1938 r.), zajęcia Czechosłowacji przez III Rzeszę (III 1939 r.) – identyfikuje postacie: Adolfa Hitlera, Benita Mussoliniego – wskazuje na mapie państwa osi – omawia etapy ekspansji Niemiec 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: pakt antykominternowski, front ludowy, frankiści – zna daty wojny domowej w Hiszpanii (1936–1939) – identyfikuje postać Francisca Franco – wskazuje na mapie zmiany terytorialne w Europie w latach 30. XX w. – charakteryzuje przyczyny militarystycznej polityki Niemiec, Japonii i Włoch – omawia założenia agresywnej polityki Włoch, Niemiec i Japonii – przedstawia genezę i skutki hiszpańskiej wojny domowej – przedstawia najważniejsze założenia polityki Wielkiej Brytanii i Francji w przededniu II wojny światowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: remilitaryzacja Nadrenii, sankcje gospodarcze, Falanga, Brygady Międzynarodowe, konferencja w Monachium, appeasement – zna daty: wystąpienia Niemiec z Ligi Narodów (1933 r.), przejęcia Zagłębia Saary przez Niemcy (1935 r.), remilitaryzacji Nadrenii (1936), wojny włosko-abisyńskiej (1935-1936), konferencji monachijskiej (IX 1938 r.) – identyfikuje postacie: Neville’a Chamberlaina, Édouarda Daladiera – wskazuje na mapie zmiany terytorialne na świecie w latach 30. XX w. – omawia proces militaryzacji III Rzeszy – przedstawia przebieg hiszpańskiej wojny domowej – charakteryzuje stosunki dyplomatyczne wielkich mocarstw w przededniu II wojny światowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: cesarstwo Mandżukuo, Marchia Wschodnia (Ostmark), Legion Condor, karliści – zna daty: obalenia monarchii w Hiszpanii (1931 r.), zdobycia Mandżurii (1931 r.), wystąpienia Japonii z Ligi Narodów (1933 r.), inwazji japońskiej w Chinach (1937 r.), zajęcia Albanii przez Włochy (1939 r.), zajęcia Kłajpedy przez III Rzeszę (1939 r.) – identyfikuje postacie: Engelberta Dollfussa, ks. Józefa Tiso – wyjaśnia przyczyny sukcesów państw faszystowskich w latach 1935–1939 – określa uwarunkowania polityki państw europejskich wobec Hitlera 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postacie: Hajle Sellasje, Antonio Salazara, Buenaventury Durruti’ego, Kurta von Schuschnigga, Arthura Seyss-Inquarta – opisuje rozbudowę niemieckiej armii w okresie międzywojennym na tle sił Wielkiej Brytanii i Francji – opisuje przebieg wybranego konfliktu zbrojnego prowadzonego poza Europą w latach 30. XX w.

w Europie		– omawia czynniki polityczne, społeczne i gospodarcze wpływające na genezę II wojny		
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Tymczasowy Naczelnik Państwa, unifikacja – zna datę przejścia władzy wojskowej przez J. Piłsudskiego (11 XI 1918 r.) – identyfikuje postacie: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego – omawia rolę J. Piłsudskiego oraz R. Dmowskiego w odbudowie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Rada Regencyjna, Tymczasowy Rząd Ludowy Republiki Polskiej, Komitet Narodowy Polski – zna daty: powstania Tymczasowego Rządu Ludowego Republiki Polskiej (XI 1918 r.), powstania rządu I. J. Paderewskiego (I 1919 r.) – identyfikuje postacie: Ignacego Daszyńskiego, Ignacego Jana Paderewskiego – omawia przyczyny przejścia władzy w Polsce przez Józefa Piłsudskiego – przedstawia postanowienia traktatu wersalskiego dotyczące Polski 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: parcelacja, Polska Komisja Likwidacyjna, Komisariat Naczelnej Rady Ludowej – zna datę powstania rządu J. Moraczewskiego (XI 1919 r.) – identyfikuje postać Jędrzeja Moraczewskiego – przedstawia genezę odzyskania niepodległości przez Polskę w 1918 r. – charakteryzuje program reform politycznych i ekonomicznych zapowiadany przez Tymczasowy Rząd Ludowy Republiki Polskiej – ocenia rolę Józefa Piłsudskiego oraz Romana Dmowskiego w odbudowie państwa polskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu: Rada Narodowa Księstwa Cieszyńskiego – ocenia skutki polityczne, gospodarcze i militarne traktatu wersalskiego dla Polski – wyjaśnia wpływ państw ententy na politykę Polski 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podaje przyczyny różnic w sposobie przejmowania władzy przez Polaków na poszczególnych terenach rodzącej się II Rzeczypospolitej

<p>państwa polskiego – wyjaśnia, z czego wynikały trudności w unifikacji ziem polskich</p>				
<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu Bitwa Warszawska – zna datę Bitwy Warszawskiej (13-16 VIII 1920 r.) – wskazuje na mapie tereny kształtującej się II Rzeczypospolitej – omawia znaczenie Bitwy Warszawskiej 1920 r.</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: koncepcja inkorporacyjna, koncepcja federacyjna, Orłęta Lwowskie, bunt Żeligowskiego, pokój ryski – zna daty: wojny polsko-ukraińskiej (1918-1919), buntu Żeligowskiego (X 1920 r.), pokoju ryskiego (18 III 1921 r.) – identyfikuje postać gen. Lucjana Żeligowskiego – wskazuje na mapie przebieg granicy wschodniej II Rzeczypospolitej według pokoju ryskiego – prezentuje koncepcje polskiej granicy wschodniej – określa etapy walki o polską granicę wschodnią – przedstawia postanowienia traktatu ryskiego z 1921 r.</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Błękitna Armia, linia Curzona, Litwa Środkowa – zna daty: układu z S. Petlurą (IV 1920 r.), wyprawy kijowskiej (V 1920 r.), bitwy pod Komarowem (VIII 1920 r.), bitwy niemeńskiej (IX 1920 r.), włączenia Litwy Środkowej do Polski (1922 r.) – identyfikuje postacie: gen. Józefa Hallera, Symona Petlury, Michaiła Tuchaczewskiego, Władysława Grabskiego, Wincentego Witosa – wskazuje na mapie: linię Curzona, główne kierunki uderzeń wojsk bolszewickich i polskich w sierpniu i wrześniu 1920 r. – określa główne przyczyny i etapy konfliktu polsko-bolszewickiego – charakteryzuje politykę państw</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Rada Obrony Państwa, Tymczasowy Komitet Rewolucyjny Polski, Ukraińska Republika Ludowa (URL), Zachodnioukraińska Republika Ludowa (ZURL), – zna datę powstania Tymczasowego Komitetu Rewolucyjnego Polski (VII 1920 r.) – identyfikuje postacie: Juliana Marchlewskiego, Feliksa Dzierżyńskiego, Siemiona Budionnego – przedstawia genezę konfliktu polsko-ukraińskiego – przedstawia genezę i skutki polsko-litewskiego</p>	<p>Uczeń: – identyfikuje postać ks. Ignacego Skorupki – porównuje siły militarne Polski i Rosji Radzieckiej w wojnie polsko-bolszewickiej – omawia propagandowy aspekt wojny polsko-bolszewickiej, w tym Bitwy Warszawskiej</p>

		ententy wobec wojny polsko-bolszewickiej		
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: powstanie wielkopolskie, powstania śląskie – zna daty powstania wielkopolskiego (XII 1918 r.–II 1919 r.), powstań śląskich (1919–1921) – wskazuje na mapie tereny objęte powstaniami – omawia skutki powstania wielkopolskiego – przedstawia skutki powstań śląskich 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu: Polska Organizacja Wojskowa – zna daty: plebiscytu na Warmii, Mazurach i Powiślu (VII 1920 r.), plebiscytu na Górnym Śląsku (III 1921 r.) – identyfikuje postać Wojciecha Korfatego – wskazuje na mapie terytoria przyznane Polsce na mocy traktatu wersalskiego i objęte plebiscytami – podaje decyzje, jakie zapadły na mocy traktatu wersalskiego dla sprawy polskiej – omawia przyczyny powstania wielkopolskiego – przedstawia przyczyny powstań śląskich 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna daty: I powstania śląskiego (VIII 1919 r.), zaślubin Polski z morzem (II 1920 r.), II powstania śląskiego (VIII 1920 r.), III powstania śląskiego (V 1921 r.), uznania granic Polski przez aliantów (1923 r.) – identyfikuje postać gen. Józefa Hallera – wskazuje na mapie: Zaolzie, Śląsk Cieszyński i Górny Śląsk – omawia przebieg powstania wielkopolskiego – przedstawia przebieg powstań śląskich – wymienia czynniki decydujące o przegranej Polski w plebiscytach na Górnym Śląsku, Warmii, Mazurach i Powiślu – omawia na podstawie źródeł statystycznych podział Górnego Śląska i wyjaśnia znaczenie tego regionu dla gospodarki i rozwoju II Rzeczypospolitej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu: Rada Ambasadorów – zna daty: zajęcia Śląska Cieszyńskiego przez Czechosłowację (1919 r.), konferencji w Spa (1920 r.) – identyfikuje postacie: Stanisława Taczaka, Józefa Dowbora-Muśnickiego – wyjaśnia przyczyny, przebieg i skutki sporu polsko-czeskiego o Zaolzie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocenia postawę aliantów wobec walk Polaków o granicę zachodnią i południową
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: sejm ustawodawczy, mała konstytucja, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: reforma rolna, wojna celna 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: kontrasygnata, getto ławkowe, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisuje przebieg i ocenia skutki

<p>terminu konstytucja marcowa – zna datę uchwalenia konstytucji marcowej (17 III 1921 r.) – identyfikuje postacie: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego – przedstawia założenia ustrojowe konstytucji marcowej</p>	<p>reforma walutowa – zna daty: wyborów do sejmu ustawodawczego (I 1919 r.), uchwalenia małej konstytucji (II 1919 r.), wyborów pierwszego prezydenta II Rzeczypospolitej (XII 1922 r.), reformy walutowej (1923 r.) – identyfikuje postacie: Gabriela Narutowicza, Stanisława Wojciechowskiego, Władysława Grabskiego – omawia rolę sejmu, rządu i prezydenta w konstytucji marcowej – przedstawia zakres praw obywatelskich zapisanych w konstytucji marcowej – podaje cele i skutki reform Władysława Grabskiego</p>	<p>– zna daty reform rolnych (1920 r., 1925 r.) – identyfikuje postacie: Wincentego Witosa, Ignacego Daszyńskiego – opisuje uprawnienia Naczelnika Państwa Polskiego – wymienia zasady ustrojowe małej konstytucji – przedstawia założenia oraz przebieg reformy rolnej – charakteryzuje z wykorzystaniem źródeł statystycznych oraz kartograficznych podział narodowościowy i wyznaniowy ludności II Rzeczypospolitej</p>	<p><i>numerus clausus</i>, UNDO, OUN – omawia scenę polityczną II Rzeczypospolitej i, korzystając ze schematów oraz z innych źródeł, analizuje jej przemiany w latach 1919–1926 – ocenia rządy parlamentarne w Polsce w latach 1919–1926</p>	<p>polityczne pierwszych wyborów prezydenckich dla państwa polskiego</p>
<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: zamach majowy, sanacja, konstytucja kwietniowa – zna daty: rozpoczęcia przewrotu</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: partyjniactwo, piłsudczycy, nowele sierpniowe – zna daty: wyboru Ignacego Mościckiego na prezydenta (VI 1926 r.), przyjęcia nowel sierpniowych (2 VIII 1926 r.) – identyfikuje postacie: Ignacego Mościckiego, Edwarda Rydza-Śmigłego, Józefa Becka</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Generalny Inspektor Sił Zbrojnych (GISZ), Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem (BBWR), Centrolew, wybory brzeskie, proces brzeski, grupa pułkowników, grupa zamkowa – zna daty: powstania BBWR (1928 r.), powstania Centrolewu (1930 r.), wyborów brzeskich (1930 r.), procesu brzeskiego (1932 r.)</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Obóz Zjednoczenia Narodowego, Front Morges, Stronnictwo Pracy, ONR-Falanga – identyfikuje postać Władysława Sikorskiego – prezentuje główne ugrupowania opozycyjne w czasach rządów sanacji</p>	<p>Uczeń: – identyfikuje postacie: Bronisława Pierackiego, Adama Koca – ocenia wydarzenia zamachu majowego oraz rządy sanacji na tle sytuacji politycznej w Europie</p>

<p>majowego (12 V 1926 r.), uchwalenia konstytucji kwietniowej (23 IV 1935 r.) – identyfikuje postać Józefa Piłsudskiego – charakteryzuje najważniejsze założenia konstytucji kwietniowej</p>	<p>– podaje główne przyczyny zamachu majowego i opisuje jego bezpośrednie skutki – wymienia zmiany w konstytucji kwietniowej w stosunku do konstytucji marcowej</p>	<p>– identyfikuje postacie: Kazimierza Bartla, Walerego Sławka – przedstawia poglądy Józefa Piłsudskiego dotyczące polityki wewnętrznej i ustroju Polski – opisuje przebieg zamachu majowego – charakteryzuje znaczenie zmian ustrojowych w sierpniu 1926 r. – analizuje okoliczności wprowadzenia konstytucji kwietniowej z 1935 r. – porównuje zakres władzy prezydenta w konstytucji marcowej i kwietniowej – prezentuje przykłady łamania zasad demokracji w czasach rządów sanacji</p>		
<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Polska A i B, Centralny Okręg Przemysłowy – wskazuje na mapie obszar Polski A i B – wymienia</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: powszechny obowiązek szkolny - zna datę rozpoczęcia budowy portu w Gdyni (1920 r.) – wskazuje na mapie zasięg Centralnego Okręgu Przemysłowego – identyfikuje postać Eugeniusza Kwiatkowskiego – charakteryzuje stan szkolnictwa w II Rzeczypospolitej</p>	<p>Uczeń: – zna daty: reform oświatowych w II Rzeczypospolitej (1924 r., 1932 r.), budowy Centralnego Okręgu Przemysłowego (1937 r.) – identyfikuje postacie: Stanisława Grabskiego, Janusza Jędrzejewicza, Stefana Żeromskiego, Władysława Reymonta, Juliana Tuwima, Witolda Gombrowicza, Brunona Schulza</p>	<p>Uczeń: – identyfikuje postacie: Zofii Nałkowskiej, Marii Dąbrowskiej, Antoniego Słonimskiego, Eugeniusza Bodo, Poli Negri, Karola Szymanowskiego, Stanisława Ignacego Witkiewicza, Wojciecha Kossaka, Leona Wyczółkowskiego – omawia na przykładach uczonych i twórców dokonania</p>	<p>Uczeń: – identyfikuje postacie: Stefana Banacha, Romana Ingardena, Floriana Znanińskiego, Jana Lechonia, Kazimierza Wierzyńskiego, Jarosława Iwaszkiewicza, Brunona</p>

<p>najważniejsze osiągnięcia II Rzeczypospolitej w dziedzinie oświaty, gospodarki i kultury</p>	<p>– wymienia najważniejsze nurty w kulturze i sztuce obecne w środowisku polskich artystów w okresie międzywojennym – wymienia czynniki wpływające na utrudnienia rozwoju gospodarczego II Rzeczypospolitej – przedstawia główne założenia reform Eugeniusza Kwiatkowskiego</p>	<p>– wskazuje na mapie okręgi przemysłowe Polski (poza COP) – ocenia reformy Stanisława Grabskiego i Janusza Jędrzejewicza – opisuje wiodące nurty w polskiej kulturze i sztuce – korzystając z różnych źródeł, dokonuje bilansu osiągnięć gospodarczych II Rzeczypospolitej</p>	<p>polskiej nauki i kultury okresu międzywojennego w dziedzinach: matematyki, filozofii, socjologii, literatury, malarstwa, architektury, muzyki, teatru i kinematografii – ocenia realizację reform Eugeniusza Kwiatkowskiego</p>	<p>Jasieńskiego, Juliusza Osterwy, Tadeusza Wendy – porównuje sytuację ekonomiczną Polski z innymi regionami Europy i świata, uwzględniając okoliczności kryzysu gospodarczego w 1923 r. i 1929 r.</p>
<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: polityka równowagi – wskazuje na mapie sąsiadów II Rzeczypospolitej – wymienia najważniejsze cechy polskiej polityki zagranicznej w latach 1919–1939</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: wojna przewencyjna – zna daty: polsko-francuskiego układu sojuszniczego (II 1921 r.), traktatu o nieagresji z ZSRR (1932 r.), polsko-niemieckiej deklaracji o niestosowaniu przemocy (1934 r.) – identyfikuje postać Józefa Becka – charakteryzuje relacje Polski z Niemcami oraz ZSRR w okresie międzywojennym</p>	<p>Uczeń: – zna daty: układu z Rumunią (III 1921 r.), układu w Rapallo (1922 r.), konferencji w Locarno (1925 r.) – przedstawia relacje Polski z sąsiadami na tle sytuacji międzynarodowej – omawia wpływ decyzji konferencji międzynarodowych na geopolityczne położenie Polski – omawia koncepcję polityki zagranicznej Józefa Piłsudskiego</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: Międzymorze – ocenia politykę równowagi prowadzoną przez Józefa Piłsudskiego i jego współpracowników – wyjaśnia genezę konfliktów Polski z Litwą i Czechosłowacją</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: polityka prometejska – identyfikuje postacie: Tadeusza Hołównki, Hansa von Moltkego – ocenia skutki polityki prometejskiej i koncepcji Międzymorza dla stosunków Polski z sąsiadami</p>

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu: pakt Ribbentrop-Mołotow – zna datę zawarcia paktu Ribbentrop-Mołotow (23 VIII 1939 r.) – charakteryzuje postanowienia paktu Ribbentrop-Mołotow – wymienia sojuszników Polski w przededniu II wojny światowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: sojusz gwarancyjny, „korytarz eksterytorialny” – zna datę podpisania sojuszu polsko-brytyjskiego (25 VIII 1939 r.) – identyfikuje postacie: Józefa Becka, Joachima von Ribbentropa, Wiaczesława Mołotowa – przedstawia główne założenia polskiej polityki zagranicznej za czasów ministra Józefa Becka – wyjaśnia źródła napięć między Polską a jej sąsiadami 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna datę zajęcia Zaolzia przez Polskę (X 1938 r.) – identyfikuje postać Józefa Lipskiego – podaje w kolejności chronologicznej najważniejsze wydarzenia polityki zagranicznej Polski w latach 1938–1939 – ocenia znaczenie paktu Ribbentrop-Mołotow 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Fundusz Obrony Narodowej, Fundusz Obrony Morskiej – zna datę incydentu granicznego między Polską a Litwą (1938 r.) – ocenia stan uzbrojenia polskiej armii w 1939 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje przykłady darowizn polskiego społeczeństwa na rzecz wzmocnienia obronności kraju przed II wojną światową
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu: wojna błyskawiczna (blitzkrieg) – zna daty: agresji Niemiec na Polskę 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: „Fall Weiss”, bitwa graniczna, „dziwna wojna”, internowanie – zna daty: bitwy o Westerplatte (1–7 IX 1939 r.), wypowiedzenia wojny Niemcom przez Francję i Wielką Brytanię (3 IX 1939 r.), kapitulacji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: „polskie Termopile”, Korpus Ochrony Pogranicza (KOP) – zna daty: bitwy pod Mokrą (1 IX 1939 r.), bitwy pod Wizną (8-10 IX 1939 r.), bitwy nad Bzurą (9-22 IX 1939 r.), internowania władz polskich 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: prowokacja gliwicka, Grupy Specjalne (Einsatzgruppen) – identyfikuje postacie: Heinza Guderiana, Tadeusza Kutrzeby, Władysława Bortnowskiego, Juliusza Rómmla 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postacie: Franciszka Dąbrowskiego, Władysława Langnera, Józefa Unruga – ocenia postawę

<p>(1 IX 1939 r.), wkroczenia Armii Czerwonej do Polski (17 IX 1939 r.) – identyfikuje postacie: Adolfa Hitlera, Józefa Stalina – opisuje etapy wojny obronnej Polski</p>	<p>Warszawy (28 IX 1939 r.) – identyfikuje postacie: Henryka Sucharskiego, Edwarda Rydza-Śmigłego, Stefana Starzyńskiego – wskazuje na mapie kierunki uderzeń armii niemieckiej i radzieckiej – wyjaśnia przyczyny klęski Polski we wrześniu 1939 r. – przedstawia przykłady zbrodni wojennych dokonanych w czasie wojny obronnej Polski</p>	<p>w Rumunii (17/18 IX 1939 r.), kapitulacji Helu (2 X 1939 r.), bitwy pod Kockiem (5 X 1939 r.) – identyfikuje postacie: Władysława Raginisa, Franciszka Kleeberga – przedstawia polityczne i militarne założenia planu obrony Polski w 1939 r. – opisuje przykłady bohaterstwa polskich żołnierzy – omawia wkroczenie wojsk sowieckich na terytorium Polski w kontekście paktu Ribbentrop-Mołotow – omawia decyzje polityczne władz II Rzeczypospolitej na tle wydarzeń militarnych podczas kampanii polskiej</p>	<p>– prezentuje założenia polityki Wielkiej Brytanii i Francji wobec konfliktu polsko-niemieckiego – korzystając z różnych źródeł, przedstawia stosunek sił ZSRR, Niemiec i Polski</p>	<p>władz polskich we wrześniu 1939 r.</p>
<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: bitwa o Anglię, kolaboracja – zna daty: ataku III Rzeszy na Francję (maj 1940 r.), bitwy o Anglię (VII–X 1940 r.) – omawia</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: Linia Maginota – zna datę napaści niemieckiej na Danię i Norwegię (IV 1940 r.), wypowiedzenia przez Włochy wojny Francji i Wielkiej Brytanii (10 V 1940 r.) – identyfikuje postać Winstona Churchilla – wskazuje na mapie kierunki agresji sowieckiej, niemieckiej i włoskiej</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: wojna zimowa, „Fall Gelb”, państwo marionetkowe, państwo Vichy, operacja „Lew morski”, RAF – zna daty: wojny radziecko-fińskiej (XI 1939 r.–III 1940 r.), zajęcia republik bałtyckich przez ZSRR (VI 1940 r.), zawieszenia broni w Compiègne (22 VI 1940 r.), ataku Włoch na Grecję (X 1940 r.), ataku Niemiec na Jugosławię i Grecję (IV</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Komitet Wolnej Francji, Niezależne Państwo Chorwackie, ustasze – zna datę ewakuacji wojsk alianckich z Dunkierki (V–VI 1940 r.) – identyfikuje postacie: Vidkuna Quislinga, Philippe’a Pétaina – omawia sposób przejęcia kontroli nad republikami</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: linia Mannerheima, Spitfire, Messerschmitt – identyfikuje postacie: Carla Gustawa Mannerheima, Ante Pavelicia – wyjaśnia znaczenie</p>

<p>znaczenie zwycięstwa Wielkiej Brytanii i jej sojuszników w bitwie o Anglię</p>	<p>– charakteryzuje cele polityki Hitlera i Stalina w Europie w latach 1939–1941 – przedstawia najważniejsze działania wojenne w Europie z lat 1939–1941 – wyjaśnia główne przyczyny pokonania Francji przez armię niemiecką w 1940 r. – wymienia sojuszników państw osi, którzy przystąpili do współpracy w latach 1939–1941</p>	<p>1941 r.) – identyfikuje postacie: Charles’a de Gaulle’a, Hermanna Göringa – przedstawia ekspansję ZSRR w latach 1939–1941 – opisuje kolejne etapy agresji Niemiec w latach 1940–1941 – omawia sytuację militarną i polityczną Wielkiej Brytanii i krajów demokratycznych po klęsce Francji w 1940 r.</p>	<p>bałtyckimi przez ZSRR w 1940 r. – opisuje przebieg bitwy o Anglię, uwzględniając uzbrojenie obu stron konfliktu oraz sytuację ludności cywilnej Londynu – charakteryzuje sytuację na Bałkanach w latach 1939–1941</p>	<p>zawarcia zawieszenia broni w Compiègne w czerwcu 1940 r. – prezentuje okoliczności zniszczenia francuskiej morskiej floty wojennej w 1940 r. – ocenia sytuację polityczną w Europie w 1941 r.</p>
<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: plan „Barbarossa” – zna datę agresji Niemiec na ZSRR (22 VI 1941 r.) – przedstawia etapy wojny niemiecko-radzieckiej</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: wielka wojna ojczyźniana – zna daty: bitwy pod Moskwą (XI–XII 1941 r.), bitwy pod Stalingradem (XII 1942 r. – II 1943 r.) – identyfikuje postać Georgija Żukowa – wskazuje na mapie przełomowe bitwy wojny Niemiec i ZSRR: pod Moskwą i pod Stalingradem – przedstawia uwarunkowania prowadzenia działań wojennych na terenie ZSRR – charakteryzuje stosunek ludności do okupanta na zajmowanych</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: blokada Leningradu, lend-lease act – zna daty: objęcia ZSRR pomocą w ramach lend-lease act (VII 1941 r.), blokady Leningradu (1941-1944), bitwy na Łuku Kurskim (VII-VIII 1943 r.) – wskazuje na mapie przełomowe bitwy wojny Niemiec i ZSRR: blokadę Leningradu i bitwę na Łuku Kurskim – przedstawia przebieg działań wojennych na froncie wschodnim w latach 1941–1943 – analizuje powody zbliżenia</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: „droga życia”, operacja „Cytadela”, Waffen SS „Galizien” – identyfikuje postać Fridericha von Paulusa – wyjaśnia przyczyny i okoliczności zdobycia przewagi militarnej przez ZSRR</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Katiusza, T 34, Tygrys, Pantera, „pepesza”, Ił-2 – identyfikuje postać Richarda Sorgego – opisuje potencjał wojenny stron konfliktu, ich taktykę oraz uzbrojenie</p>

	terenach przez Niemców	Wielkiej Brytanii i USA do ZSRR		
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: ruch oporu, getto, Holokaust, obozy koncentracyjne – przedstawia założenia polityki rasowej hitlerowców oraz metody jej realizacji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: polityka rasowa, „ostateczne rozwiązanie kwestii żydowskiej”, gwiazda Dawida, obozy pracy, obozy śmierci, komory gazowe – zna daty: konferencji w Wannsee (1942 r.), powstania w getcie warszawskim (IV 1943 r.) – identyfikuje postacie: Adolfa Hitlera, Adolfa Eichmanna, Janusza Korczaka – przedstawia wpływ hitlerowskiej polityki rasowej i narodowościową na postawy ludności okupowanej Europy – korzystając z różnych źródeł, omawia bilans Holokaustu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: „przestrzeń życiowa” (Lebensraum), „Szoah”, szmalcownicy, – identyfikuje postać Jana Karskiego – wskazuje na mapie obozy koncentracyjne i obozy zagłady w Europie i na ziemiach polskich – wyjaśnia, jakimi sposobami ludność terenów okupowanych niosła pomoc Żydom – wymienia kraje, w których powstały rządy kolaborujące z Niemcami oraz kraje, gdzie rozwinął się ruch oporu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Generalny Plan Wschodni, Babi Jar, „Żegota”, Żydowska Organizacja Bojowa, rodzina Ulmów, Jedwabne, Ponary, Résistance, tzw. bitwa o szyny, czetnicy – identyfikuje postacie: Josipa Broza-Tita, Władysława Bartoszewskiego – porównuje sytuację ludności na terytoriach podbitych przez Niemców 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postacie: Juliana Grobelnego, Draży Mihailowicia – podaje przykłady i ocenia postawy Polaków wobec Holokaustu
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu: wojna na Pacyfiku – zna datę ataku Japonii na USA (7 XII 1941 r.) – identyfikuje postać Franklina 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Afrika Korps, bitwa o Atlantyck, pakt trzech, wilcze stada – zna daty: podpisania paktu trzech (IX 1940 r.), oblężenia Tobruku (IV–XI 1941 r.), bitwy pod El-Alamejn (X–XI 1942), bitwy o Midway (VI 1942 r.) – wyjaśnia, na czym polegało strategiczne znaczenie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: U-Boot, lotniskowiec – zna daty: ataku Włoch na Egipt (IX 1940 r.), lądowania wojsk niemieckich w Afryce (II 1941 r.), kapitulacji wojsk włoskich i niemieckich w Afryce (V 1943 r.), bitwy na Morzu Koralowym (V 1942 r.) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: operacja „Torch”, operacja „Tora! Tora! Tora!” – zna daty: zajęcia Azji Południowo-Wschodniej przez Japonię (1942 r.), walk o Guadalcanal (VIII 1942 r.–II 1943 r.) – identyfikuje postacie: Bernarda 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisuje taktykę i uzbrojenie stron konfliktu w Afryce, Azji oraz na morzach i oceanach

<p>Delano Roosevelta – wymienia główne strony konfliktu w Afryce i w rejonie Pacyfiku oraz ich najważniejsze cele strategiczne</p>	<p>poszczególnych rejonów, będących teatrem wojny</p>	<p>– identyfikuje postacie: Erwina Rommla, Dwighta Davida Eisenhowera – omawia przebieg walk w Afryce i Azji – omawia działania wojenne na morzach i oceanach</p>	<p>Montgomery’ego, Karla Dönitza, Isoroku Yamamoto – wymienia i ocenia konsekwencje włączenia się USA do wojny</p>	
<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Karta atlantycka, wielka koalicja, porządek jałtański – zna daty: podpisania Karty atlantyckiej (14 VIII 1941 r.), konferencji jałtańskiej (4–11 II 1945 r.), bezwarunkowej kapitulacji III Rzeszy (8 V 1945 r.) – identyfikuje postacie: Józefa</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: bezwarunkowa kapitulacja, konferencja w Teheranie, Wielka Trójka, operacja „Overlord”, taktyka „żabich skoków”, kamikadze – zna daty: konferencji w Teheranie (XI–XII 1943 r.), lądowania wojsk alianckich na Sycylii (VII 1943 r.), operacji Overlord (6 VI 1944 r.), zrzucenia bomb atomowych na Hiroszimę i Nagasaki (6 i 9 VIII 1945 r.), bezwarunkowej kapitulacji Japonii (2 IX 1945 r.) – określa decyzje podjęte podczas obrad Wielkiej Trójki – przedstawia przełomowe bitwy II wojny światowej w Europie w latach 1943–1945 i lokalizuje je na mapie</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: konferencja w Casablance, naloty dywanowe, operacja „Market Garden”, linia Gustawa, Wał Pomorski – zna daty: konferencji w Casablance (I 1943 r.), upadku rządu B. Mussoliniego (VII 1943 r.), ofensyw Armii Czerwonej na froncie wschodnim (VI 1944 r. i I 1945 r.), bitwy na Morzu Filipińskim (VI 1944 r.), kontrofensywy niemieckiej w Ardenach (XII 1944 r.), operacji berlińskiej (IV 1945 r.), zdobycia Berlina (2 V 1945 r.) – opisuje działania na froncie wschodnim, zachodnim i na Pacyfiku w latach 1944–1945 – charakteryzuje założenia polityki</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: linia Gotów, marines – zna daty: zawieszenia broni na froncie włoskim (IX 1943 r.), bitwy o Leyte (X 1944 r.), spotkania wojsk amerykańskich i radzieckich w Torgau (IV 1945 r.) – identyfikuje postacie: Dwighta Eisenhowera, George’a Pattona, Douglasa MacArthura, Alfreda Jodla, Wilhelma Keitela, Pietra Badoglia, Hirohito – ocenia decyzję Amerykanów o użyciu bomby atomowej przeciwko Japonii</p>	<p>Uczeń: – opisuje strategię oraz uzbrojenie stron konfliktu</p>

<p>Stalina, Franklina Delano Roosevelta, Winstona Churchilla – wyjaśnia genezę powstania i cele Wielkiej Koalicji</p>		<p>zagranicznej wielkich mocarstw w czasie II wojny światowej</p>		
<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Generalne Gubernatorstwo, deportacja, sowietyzacja – wskazuje na mapie tereny pod okupacją niemiecką i radziecką – charakteryzuje główne cele niemieckiej i radzieckiej polityki okupacyjnej</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: układ o granicach i przyjaźni, łapanka, volkslista, akcja AB – zna daty podpisania układu o granicach i przyjaźni (28 IX 1939 r.), akcji AB (V–VI 1940 r.), zbrodni katyńskiej (IV–V 1940 r.) – wskazuje na mapie miejsca: masowych egzekucji Polaków pod okupacją niemiecką oraz zsyłek i kaźni ludności polskiej w ZSRR – podaje przykłady terroru radzieckiego i niemieckiego – omawia przebieg zbrodni katyńskiej</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: „gadzinówka”, Sonderaktion „Krakau”, „granatowa policja”, referendum, paszportyzacja – zna daty: Sonderaktion „Krakau” (XI 1939 r.), paszportyzacji (1940 r.), deportacji Polaków w głąb ZSRR (II, IV i VI 1940 r. oraz V/VI 1941 r.) – identyfikuje postać Hansa Franka – porównuje niemiecką i radziecką politykę okupacyjną wobec społeczeństwa polskiego – opisuje warunki transportu i życia deportowanych</p>	<p>Uczeń: – identyfikuje postać Wandy Wasilewskiej – przedstawia przyczyny deportacji Polaków w głąb ZSRR</p>	<p>Uczeń: – podaje nazwiska zasłużonych osób, które stały się ofiarami terroru niemieckiego i radzieckiego</p>

<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: rząd emigracyjny, Polskie Państwo Podziemne – identyfikuje postać Władysława Sikorskiego – charakteryzuje działalność Polskiego Państwa Podziemnego</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Delegat Rządu RP na Kraj, Armia Krajowa (AK), Rada Jedności Narodowej (RJN), partyzantka, sabotaż, dywersja, układ Sikorski-Majski, armia Andersa, sprawa katyńska, katastrofa gibraltarska – zna daty: powstania rządu emigracyjnego (IX 1939 r.), układu Sikorski-Majski (30 VII 1941 r.), powstania AK (II 1942 r.), powstania RJN (I 1944 r.), zerwania stosunków rządu emigracyjnego z ZSRR (25 IV 1943 r.), katastrofy gibraltarskiej (4 VII 1943 r.) – identyfikuje postacie: Władysława Raczkiewicza, Władysława Andersa, Stanisława Mikołajczyka – przedstawia okoliczności powstania polskiego rządu emigracyjnego – omawia założenia układu Sikorski-Majski – wyjaśnia okoliczności i przyczyny zerwania przez ZSRR stosunków dyplomatycznych z polskim rządem emigracyjnym w Londynie</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: oddział Hubala, Służba Zwycięstwu Polski (SZP), Związek Walki Zbrojnej (ZWZ), cichociemni, Kedyw, Polska Partia Robotnicza (PPR), Krajowa Rada Narodowa (KRN), Armia Ludowa (AL) – zna daty: powstania ZWZ (XI 1939 r.), powstania PPR (I 1942 r.), powstania KRN (XII 1943 r./I 1944 r.) – identyfikuje postacie: Henryka Dobrzańskiego, Stefana Grota-Roweckiego, Tadeusza Komorowskiego-Bora, Kazimierza Sosnkowskiego – charakteryzuje najważniejsze akcje ZWZ, przekształconego w AK – opisuje okoliczności wyjścia z ZSRR Armii Polskiej gen. Władysława Andersa – opisuje polityczne skutki katastrofy gibraltarskiej – wymienia tworzące się w ZSRR i w kraju ośrodki przyszłych polskich władz komunistycznych – charakteryzuje postawę polskich komunistów</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Rada Narodowa RP, BIP, Związek Odwetu, organizacja „Wachlarz”, Polityczny Komitet Porozumiewawczy (PKP), Grupa Inicjatywna, Związek Patriotów Polskich (ZPP) – zna datę powstania ZPP (III 1943 r.) – identyfikuje postacie: Augusta Emila Fieldorfa, Michała Karaszewicza-Tokarzewskiego, Cyryla Ratajskiego, Franza Kutschery – ocenia politykę Sikorskiego wobec ZSRR oraz politykę Wielkiej Trójki wobec sprawy polskiej</p>	<p>Uczeń: – identyfikuje postacie: Pawła Findera, Marcelego Nowotki, Zygmunta Berlinga, Bolesława Bieruta, Franza Kutschery – wielostronnie, z uwzględnieniem sytuacji wewnętrznej i zewnętrznej, prezentuje działalność polskiego rządu emigracyjnego</p>

		w czasie II wojny światowej		
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu: zsyłki – porównuje cele oraz metody polityki niemieckiej i radzieckiej w okupowanej Polsce 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu: Sprawiedliwy wśród Narodów Świata – zna daty: wybuchu powstania w getcie warszawskim (19 IV 1943 r.), rzezi wołyńskiej (1943 r.) – identyfikuje postacie: Marka Edelmana, Ireny Sendlerowej – analizuje straty ludności żydowskiej na ziemiach polskich na podstawie różnych źródeł – opisuje walkę z polskością prowadzoną przez obu okupantów – przedstawia politykę okupanta wobec narodu żydowskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia znaczenie terminu: Ukraińska Powstańcza Armia (UPA) – zna daty: powstania UPA (1942 r.), październik 1939 r., marzec 1940 r., listopad 1942 r., 17 marca 1942 r., IV–V 1943 r., lipiec 1943 r. – wskazuje na mapie miejsca niemieckich obozów koncentracyjnych i obozów śmierci na ziemiach polskich – opisuje przebieg powstania w getcie warszawskim – przedstawia metody eksterminacji narodu żydowskiego – opisuje przyczyny i przebieg konfliktu polsko-ukraińskiego na Kresach Wschodnich 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postacie: Szmula Zygielbojma, Jürgena Stroopa – porównuje sytuację i postawę narodu polskiego wobec okupantów z sytuacją i postawami innych europejskich narodów wobec okupantów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocenia stosunek państw zachodnich do Holokaustu
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu: godzina „W” – zna datę 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu: plan „Burza”, zrzuty – identyfikuje postać Tadeusza Komorowskiego-Bora – wyjaśnia, na czym polegał plan 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postać Antoniego Chruściela-Montera – omawia sposób traktowania jeńców i ludności cywilnej przez obie strony konfliktu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postacie: Augusta Emila Fieldorfa, Ericha von dem Bacha-Zelewskiego, Ludwiga Fischera – korzystając z różnych źródeł, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocenia decyzję władz polskiego podziemia dotyczącą wybuchu powstania, uwzględniając

<p>powstania warszawskiego (1 VIII–2 X 1944 r.) – przedstawia przyczyny i opisuje skutki powstania warszawskiego</p>	<p>„Burza” – opisuje przebieg walk powstańczych</p>	<p>– prezentuje postawę wielkich mocarstw wobec powstania warszawskiego</p>	<p>objaśnia dysproporcje w uzbrojeniu powstańców i wojsk niemieckich</p>	<p>sytuację międzynarodową i wewnętrzną</p>
<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie, Wojsko Polskie w ZSRR – wymienia miejsca najważniejszych bitew II wojny światowej z udziałem Polaków (walki o Narwik, bitwa o Anglię, oblężenie Tobruku, Monte Cassino, Arnhem)</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: Armia Polska w ZSRR – zna daty: walk o Narwik (1940 r.), walk o Tobruk (1941 r.), walk o Monte Cassino (V 1944 r.), bitwy pod Lenino (X 1943 r.) – identyfikuje postać Władysława Andersa – wymienia polskie formacje wojskowe uczestniczące w najważniejszych bitwach II wojny światowej</p>	<p>Uczeń: – zna daty: podpisania umowy o powstaniu armii polskiej w ZSRR (VIII 1941 r.), ewakuacji armii gen. W. Andersa z ZSRR (1942 r.), powstania armii gen. Z. Berlinga w ZSRR (V 1943 r.), bitwy pod Falaise (V 1944 r.), udziału wojsk polskich w operacji Market-Garden (IX 1944 r.) – identyfikuje postacie: Stanisława Maczka, Władysława Kopańskiego, Stanisława Sosabowskiego, Zygmunta Berlinga – opisuje szlak bojowy polskich jednostek wojskowych walczących na lądzie, na morzu i w powietrzu na wszystkich frontach II wojny światowej</p>	<p>Uczeń: – zna datę: zdobycia Bolonii (IV 1945 r.) – identyfikuje postacie: Michała Roli-Żymierskiego, Karola Świerczewskiego – opisuje problemy i sukcesy polskich formacji wojskowych w kontekście sytuacji polityczno-militarnej podczas II wojny światowej – ocenia udział Polaków w walkach na frontach II wojny światowej</p>	<p>Uczeń: – charakteryzuje kadrę dowódczą Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie oraz Wojska Polskiego</p>
<p>Uczeń: – wyjaśnia</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów:</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów:</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów:</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia przyczyny</p>

<p>znaczenie terminów: strefa okupacyjna, Organizacja Narodów Zjednoczonych – zna datę: konferencji założycielskiej ONZ (IV 1945 r.), konferencji poczdamskiej (VII-VIII 1945 r.) – identyfikuje postacie: Józefa Stalina, Harry’ego Trumana – wymienia postanowienia konferencji w Poczdamie – przedstawia cele ONZ</p>	<p>reparacje, Rada Bezpieczeństwa ONZ, Zgromadzenie Ogólne ONZ, sekretarz generalny ONZ, Powszechna deklaracja praw człowieka, „żelazna kurtyna”, doktryna Trumana, plan Marshalla (Europejski Plan Odbudowy), Organizacja Paktu Północnoatlantyckiego (NATO), zimna wojna – zna daty: ogłoszenia doktryny Trumana (III 1947 r.), ogłoszenia Planu Marshalla (VI 1947 r.), uchwalenia Powszechnej deklaracji praw człowieka (1948 r.), powstania NATO (IV 1949 r.) – identyfikuje postacie: Winstona Churchilla, Clementa Attlee, George’a Marshalla – wskazuje na mapie podział Europy na blok zachodni i wschodni (żelazną kurtynę) – przedstawia bilans II wojny światowej odnośnie strat ludności i zniszczeń – omawia strukturę ONZ i jej działalność w okresie powojennym – omawia genezę powstania NATO</p>	<p>Karta Narodów Zjednoczonych, układ dwubiegunowy – zna daty: przejęcia władzy przez reżimy komunistyczne w państwach Europy Środkowo-Wschodniej i Południowej (1944-1848), podpisania Karty narodów Zjednoczonych (VI 1945 r.), przemówienia W. Churchilla w Fulton (III 1946 r.), podpisania traktatów pokojowych z sojusznikami III Rzeszy (II 1947 r.) – wskazuje na mapie zmiany terytorialne w Europie po II wojnie światowej – przedstawia długofalowe skutki II wojny światowej – wyjaśnia przyczyny dominacji USA i ZSRR w powojennym świecie – omawia proces ekspansji komunizmu w Europie – wielostronnie prezentuje przyczyny i przejawy zimnej wojny</p>	<p>Rada Ministrów Spraw Zagranicznych, Organizacja Europejskiej Współpracy Gospodarczej (OEEC) – zna datę powołania Organizacji Europejskiej Współpracy Gospodarczej (1951 r.) – identyfikuje postać Klementa Gottwalda – charakteryzuje zasady podziału reparacji niemieckich pomiędzy aliantów – ocenia rolę doktryny Trumana i planu Marshalla w dziejach świata – ocenia znaczenie powstania ONZ i NATO</p>	<p>zmierzchu dawnych mocarstw: Wielkiej Brytanii i Francji, odwołując się do ich sytuacji wewnętrznej i międzynarodowej</p>
---	--	--	---	---

<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Manifest PKWN, Ziemie Odzyskane, referendum ludowe – zna daty: ogłoszenia Manifestu PKWN (22 VII 1944 r.), referendum ludowego (30 VI 1946 r.) – wskazuje na mapie granice Polski po II wojnie światowej – przedstawia najważniejsze etapy procesu przejmowania władzy w Polsce przez komunistów</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej (TRJN), Kresy Wschodnie, linia Curzona, repatrianci, akcja „Wisła”, proces szesnastu, Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL) – zna daty: akcji „Wisła” (1947 r.), procesu szesnastu (VI 1945 r.), powstania TRJN (VI 1945 r.), pierwszych powojennych wyborów parlamentarnych (I 1947 r.) – identyfikuje postacie: Stanisława Mikołajczyka, Leopolda Okulickiego, Bolesława Bieruta – wskazuje na mapie kierunki powojennych przesiedleń ludności na ziemiach polskich – przedstawia przyczyny i skutki migracji ludności na ziemiach polskich po II wojnie światowej – opisuje metody, dzięki którym komuniści zdobyli władzę w Polsce</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Urząd Bezpieczeństwa (UB), Milicja Obywatelska (MO) – zna daty: powstania Rządu Tymczasowego Rzeczypospolitej Polskiej (XII 1944r.), porozumienia o granicy polsko-radzieckiej (VII 1944 r.), rozwiązania AK (I 1945 r.), pogromu kieleckiego (1946 r.) – identyfikuje postacie: Edwarda Osóbki-Morawskiego, Józefa Cyrankiewicza – charakteryzuje międzynarodowe uwarunkowania ukształtowania polskiej granicy państwowej po II wojnie światowej – charakteryzuje sytuację polityczną w Polsce w latach 1944-1947 – podaje przejawy zależności powojennej Polski od ZSRR</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Wolność i Niezawisłość (WiN), Blok Demokratyczny, Testament Polski Walczącej, Narodowe Siły Zbrojne (NSZ) – identyfikuje postacie: Jana Stanisława Jankowskiego, Zygmunta Szendzielorza, Józefa Kurasia – przedstawia uwarunkowania polityczne, społeczne i ekonomiczne różnych postaw Polaków wobec nowych władz</p>	<p>Uczeń: – ocenia postawy Polaków wobec nowego reżimu</p>
---	---	--	--	--

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: reforma rolna, nacjonalizacja przemysłu – zna datę: wydania dekretu o reformie rolnej (6 IX 1944 r.) – omawia założenia i skutki realizacji dekretów o reformie rolnej i nacjonalizacji przemysłu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: kolektywizacja, PGR, gospodarka planowa – zna daty: ustawy o nacjonalizacji (I 1946 r.), planu 3-letniego (1947-1949), początków kolektywizacji rolnictwa (1949 r.), planu 6-letniego (1950-1955) – korzystając z różnych źródeł, przedstawia bilans polskich strat wojennych w gospodarce – podaje założenia planów 3-letniego i 6-letniego – opisuje przebieg nacjonalizacji i kolektywizacji w Polsce 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: bitwa o handel, „wyścig pracy” – zna daty: tzw. bitwy o handel (1947 r.), przyjęcia ustawy o wymianie pieniędzy (1950 r.) – identyfikuje postać Hilarego Minca – określa społeczne i polityczne konsekwencje wprowadzenia dekretów o reformie rolnej oraz nacjonalizacji przemysłu – charakteryzuje efekty realizacji planów wieloletnich w sferze gospodarczej i społecznej – wymienia przykłady gospodarczej zależności Polski od ZSRR 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Centralny Urząd Planowania (CUP), Biuro Odbudowy Stolicy, Społeczny Fundusz Odbudowy Stolicy – wyjaśnia, jak przebiegała odbudowa Warszawy – ocenia skutki społeczne reform gospodarczych i gospodarki planowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu: Państwowa Komisja Planowania Gospodarczego (PKPG) - omawia i ocenia rolę propagandy w forsowaniu reform społeczno-gospodarczych w powojennej Polsce
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Polska Zjednoczona Partia Robotnicza (PZPR), Polska Rzeczpospolita Ludowa (PRL) – zna datę przyjęcia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: stalinizm, socrealizm – zna datę powstania PZPR (XII 1948 r.) – identyfikuje postacie: Józefa Cyrankiewicza, Władysława Gomułki, kard. Stefana Wyszyńskiego – przedstawia założenia konstytucji PRL z 1952 r. – opisuje rozwój socrealizmu w 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: odchylenie prawicowo-nacjonalistyczne, Związek Młodzieży Polskiej (ZMP), Związek Walki Młodych (ZWM) – identyfikuje postacie: Jakuba Bermana, Hilarego Minca – wymienia przykłady świadczące o stalinizacji Polski – charakteryzuje stosunek 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Służba Polsce (SP), Zjednoczone Stronnictwo Ludowe (ZSL), Stronnictwo demokratyczne (SD), ruch księży patriotów, stowarzyszenie PAX – zna datę internowania kard. S. Wyszyńskiego (1953–1956) – identyfikuje postacie: Witolda Pileckiego, Czesława Kaczmarska, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocenia metody sprawowania władzy w Polsce na początku lat 50.

<p>konstytucji PRL (1952 r.) – identyfikuje postać Bolesława Bieruta – podaje główne cechy ustroju politycznego Polski w okresie stalinowskim</p>	<p>Polsce – przytacza przykłady terroru w czasach stalinowskich</p>	<p>komunistów do młodzieży – omawia cele propagandy komunistycznej w czasach stalinizmu</p>	<p>Bolesława Piaseckiego – opisuje system represji stalinowskich wobec Kościoła, podziemia niepodległościowego i opozycji wewnątrz-partyjnej</p>	
<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: denazyfikacja, mur berliński – zna daty: powstania RFN (IX 1949 r.) i NRD (X 1949 r.), budowy muru berlińskiego (1961 r.) – wskazuje na mapie terytorium RFN i NRD – wyjaśnia genezę powstania dwóch państw</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: demokratyzacja, proces norymberski, , strefy okupacyjne, Bizonia, Trizonia, blokada Berlina Zachodniego, most powietrzny – zna daty: procesu norymberskiego (XI 1945–X 1946 r.), powstania Bizonii (1947 r.), powstania Trizonii (1949 r.), blokady Berlina Zachodniego (VI 1948–V 1949 r.) – identyfikuje postać Konrada Adenauera – określa znaczenie procesu norymberskiego – opisuje okoliczności budowy muru berlińskiego</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: decentralizacja, Sojusznicza Rada Kontroli, powstanie berlińskie – zna daty: zakończenia okupacji Austrii (1955 r.), powstania berlińskiego (VI 1953 r.) – wskazuje na mapie podział Niemiec na strefy okupacyjne – przedstawia różnice w podejściu mocarstw do kwestii niemieckiej i podaje odpowiednie przykłady – przedstawia proces powstania dwóch państw niemieckich na tle sytuacji międzynarodowej</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: dekartelizacja – identyfikuje postacie: Waltera Ulbrichta, Theodora Heussa, Ottona Grothewohla – wyjaśnia genezę blokady Berlina Zachodniego – podaje przyczyny wybuchu powstania berlińskiego – wymienia najważniejsze wydarzenia dotyczące podziału powojennych Niemiec</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: dokumenty frankfurckie, CDU, SPD – prezentuje sytuację Austrii w latach 1945–1955</p>

niemieckich i omawia różnice między nimi				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: destalinizacja, powstanie węgierskie – zna datę: powstania węgierskiego (X 1956 r.) – wyjaśnia znaczenie śmierci Stalina dla przemiany stosunków międzynarodowych na świecie w latach 50. XX w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Komunistyczna Partia Związku Radzieckiego (KPZR), odwilż, tajny referat Chruszczowa, Układ Warszawski – zna daty: śmierci J. Stalina (5 III 1953 r.), powstania Układu Warszawskiego (1955 r.), XX zjazdu KPZR (II 1956 r.) – identyfikuje postać Nikity Chruszczowa – omawia przejawy odwilży w ZSRR – przedstawia najważniejsze tezy referatu Chruszczowa na XX Zjeździe KPZR i konsekwencje wygłoszenia tego przemówienia – omawia cele i zadania sojuszu państw bloku wschodniego przystępujących do Układu Warszawskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna daty: wybuchu powstania węgierskiego (23 X 1956 r.), końca okresu odprężenia między Wschodem a Zachodem (1960 r.) – identyfikuje postacie: Josipa Broza-Tita, Imre Nagya, Janosa Kádára – określa przyczyny sporu ZSRR z Jugosławią – charakteryzuje sposób sprawowania władzy i prowadzoną politykę przez Nikitę Chruszczowa – przedstawia genezę, przebieg i skutki powstania węgierskiego z 1956 r. – wymienia przejawy odprężenia w relacjach międzynarodowych w latach 1953–1960 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu: żdanowszczyzna – zna daty: wystąpienia Węgier z Układu Warszawskiego (XI 1956 r.), wkroczenia Armii Czerwonej na Węgry (XI 1956 r.) – identyfikuje postacie: Andrieja Żdanowa, Ławrientija Berii – charakteryzuje i porównuje sytuację społeczno-polityczną w ZSRR po zakończeniu II wojny światowej i po śmierci Stalina – ocenia doktrynę Układu Warszawskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postać Ilji Erenburga – opisuje propagandowe zabiegi władz partyjnych zastosowane dla uczczenia żałoby po śmierci Stalina w ZSRR i w krajach bloku
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: poznański 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: „polska droga do socjalizmu”, Służba Bezpieczeństwa – identyfikuje postać Józefa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: bikiniarze, puławianie, natolińczycy – zna daty: wydarzeń poznańskich (28–30 VI 1956 r.), VIII Plenum KC 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Klub Krzywego Koła, Kluby Młodej Inteligencji – zna datę śmierci 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postać Romana Strzałkowskiego – prezentuje poglądy

<p>Czerwiec, polski Październik – zna daty: poznańskiego Czerwca (VI 1956 r.), polskiego października (X 1956 r.) – identyfikuje postać Władysława Gomułki – wyjaśnia przyczyny i skutki wydarzeń poznańskiego Czerwca i polskiego października w 1956 r.</p>	<p>Cyrankiewicza – omawia przejawy odwilży w Polsce – przedstawia przebieg wydarzeń poznańskiego Czerwca – prezentuje okoliczności dojścia Władysława Gomułki do władzy – przedstawia stosunki między państwem a Kościołem katolickim w okresie odwilży – charakteryzuje zakończenia okresu odwilży w Polsce w kontekście ograniczenia wolności słowa</p>	<p>PZPR (19–20 X 1956 r.), koniec odwilży w Polsce (1957 r.) – identyfikuje postać Konstantego Rokossowskiego – wymienia problemy władzy komunistycznej w Polsce w połowie lat 50. XX w. – wskazuje przejawy zmian kulturowych w Polsce w latach 50. XX w. – opisuje proces rywalizacji o wpływy między grupami partyjnymi w PZPR – wyjaśnia okoliczności zwołania VIII Plenum KC PZPR – omawia proces odwilży po dojściu W. Gomułki do władzy</p>	<p>B. Bieruta (1956 r.) – identyfikuje postać Adama Ważyka – korzystając z tekstów źródłowych, ocenia postawy Józefa Cyrankiewicza i Władysława Gomułki wobec wydarzeń poznańskich – porównuje przebieg i skutki wydarzenia poznańskiego Czerwca z powstaniem węgierskim z 1956 r.</p>	<p>natolińczyków oraz puławian na tle sytuacji międzynarodowej i wewnętrznej w kraju</p>
<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: Europejska Wspólnota Węgla</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: plan Schumana, traktaty rzymskie, Europejska Wspólnota Energii Atomowej (Euroatom), Komisja Europejska,</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Komisja Europejska, Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu (EFTA), Parlament Europejski, układ</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) – zna datę rozwiązania RWGP (1991 r.)</p>	<p>Uczeń: – zna daty: rewolucji goździków (1974 r.), końca dyktatury F. Franco w Hiszpanii (1975 r.)</p>

<p>i Stali (EWWiS), Europejska Wspólnota Gospodarcza (EWG), Unia Europejska</p> <p>– zna daty: powstania EWWiS (1952 r.), podpisania traktatów rzymskich (1957 r.), powstania Unii Europejskiej (1993 r.)</p> <p>– podaje przyczyny integracji europejskiej</p>	<p>Parlament Europejski, układ z Schengen, traktat z Maastricht</p> <p>– zna daty: ogłoszenia planu Schumana (1951 r.), podpisania układu w Schengen (1985 r.), zawarcia traktatu w Maastricht (1992 r.)</p> <p>– identyfikuje postacie: Winstona Churchilla, Jeana Monneta, Konrada Adenauera, Alcida De Gasperiego, Roberta Schumana</p> <p>– wskazuje na mapie państwa należące do UE</p> <p>– przedstawia etapy tworzenia Unii Europejskiej</p>	<p>z Schengen, Trybunał Sprawiedliwości, Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej (RWPG)</p> <p>– zna daty: powstania RWPG (1949 r.), powstania Trybunału Sprawiedliwości (1952 r.), powstania Rady Europy (1949 r.), powstania EFTA (1959 r.), powołania Parlamentu Europejskiego (1979 r.)</p> <p>– wskazuje na mapie państwa należące do RWPG i EFTA</p> <p>– omawia działalność instytucji gospodarczych utworzonych po wojnie w Europie Zachodniej</p> <p>– opisuje rozwój systemu demokratycznego w Europie Zachodniej</p>	<p>– charakteryzuje pozytywne i negatywne skutki integracji europejskiej</p> <p>– podaje przykłady gospodarczej zależności krajów komunistycznych od ZSRR, określając jej konsekwencje</p>	<p>– identyfikuje postacie: Antonia de Oliveiry Salazara. Juana Carlosa</p> <p>– wyjaśnia okoliczności obalenia ostatnich dyktatur europejskich</p>
<p>Uczeń:</p> <p>– zna daty: wojny w Korei (1950–1953), wojny w Wietnamie (1957–1975)</p> <p>– wskazuje na mapie Koreę i Wietnam</p> <p>– omawia</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: rewolucja kulturalna, Wielki Skok, rewolucja kulturalna, „brudna wojna”</p> <p>– zna daty: początku realizacji Wielkiego Skoku (1958 r.), rewolucji kulturalnej (1966 r.), podziału Wietnamu (1954 r.)</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: Kuomintang, azjatyckie tygrysy, Vietcong, reedukacja</p> <p>– zna daty: powstania Koreańskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej (1948 r.), powstania Chińskiej Republiki Ludowej (1949 r.), proklamowania Republiki Chińskiej (1949 r.), proklamowania</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: Czerwoni Khmerzy, Czerwona książeczka</p> <p>– zna daty: zajęcia Tybetu przez Chiny (1951 r.), dyktatury Czerwonych Khmerów (1975–1979)</p> <p>– identyfikuje postać Pol Pota</p> <p>– prezentuje, z uwzględnieniem</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: Czerwona Gwardia, hunwejbini</p> <p>– ocenia następstwa procesu dekolonizacji, biorąc pod uwagę rolę ONZ</p>

<p>przyczyny i skutki konfliktów w Azji w czasie zimnej wojny</p>	<ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postacie: Mao Tse-tunga, Kim Ir Sena, Ho Chi Minha – opisuje przemiany w Chinach po II wojnie światowej – podaje przykłady państw Dalekiego Wschodu współpracujących ze Stanami Zjednoczonymi – wymienia komunistyczne kraje Dalekiego Wschodu 	<p>Wietnamskiej Republiki Ludowej (1975 r.)</p> <ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postacie: Czang Kaj-szeka, Douglasa MacArthura, Johna F. Kennedy’ego – opisuje komunistyczne reżimy w Chinach, Korei Północnej, Wietnamie i Kambodży, uwzględniając szczególnie stosunek władzy do jednostki – opisuje proces dekolonizacji Indochin 	<p>zjawisk politycznych i ekonomicznych, politykę wielkich mocarstw w czasie zimnej wojny</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawia przejawy rywalizacji mocarstw komunistycznych 	
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: dekolonizacja, Trzeci Świat – charakteryzuje problemy krajów Trzeciego Świata 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: metoda tzw. biernego oporu, Rok Afryki, apartheid – zna datę Roku Afryki (1960 r.) – identyfikuje postacie: Mahatmy Gandhiego, Nelsona Mandeli – przedstawia przyczyny dekolonizacji – omawia etapy rozpadu systemu kolonialnego na świecie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Indyjski Kongres Narodowy, Organizacja Jedności Afrykańskiej (OJA), Ruch Państw Niezaangażowanych (NAM) – zna daty: powstania Indii i Pakistanu (1947 r.), konferencji w Bandungu (1955 r.), utworzenia OJA (1963 r.) – opisuje proces dekolonizacji w Indiach i Afryce – podaje przyczyny konfliktu indyjsko-pakistańskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna daty: wojny w Algierii (1954–1962) – identyfikuje postać Charles’a de Gaulle’a – ocenia proces dekolonizacji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu: wojna w Biafrze – charakteryzuje konflikty zbrojne w Afryce w dobie dekolonizacji i po 1960 r.
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: syjonizm, wojna sześciodniowa, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Organizacja Wyzwolenia Palestyny 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: kibuc, szyici, sunnici, Kurdowie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Czarny

<p>terminów: Bliski Wschód, konflikt żydowsko-palestyński</p> <p>– wskazuje na mapie rejon Bliskiego Wschodu</p> <p>– podaje przyczyny i charakter konfliktu bliskowschodniego</p>	<p>wojna Jom Kippur, Pustynna burza</p> <p>– zna daty: powstania Izraela (1948 r.), wojny sześciodniowej (1967 r.), wojny Jom Kippur (1973 r.), porozumienia w Camp David (1978 r.)</p> <p>– identyfikuje postacie: Dawida Ben Guriona, Jasira Arafata</p> <p>– wskazuje na mapie rejon Zatoki Perskiej</p> <p>– opisuje przebieg konfliktów izraelsko-arabskich</p>	<p>(OWP), intifada, muzułmańscy fundamentaliści, rewolucja islamska</p> <p>– zna daty: wydania deklaracji Balfoura (1917 r.), rezolucji ONZ o utworzeniu państwa żydowskiego i palestyńskiego (1947 r.), wojny izraelsko-egipskiej (X 1956 r.), powstania OWP (1964 r.), rewolucji islamskiej w Iranie (1979 r.), wybuchu intifady (1987 r.), wojny o Kuwejt (1990 r.), operacji „pustynna burza” (1991 r.)</p> <p>– identyfikuje postacie: Ruhollaha Chomeiniego, Saddama Husajna</p> <p>– przedstawia przyczyny i skutki rewolucji islamskiej w Iranie</p> <p>– omawia konflikt w rejonie Zatoki Perskiej</p>	<p>– zna daty: nacjonalizacji Kanału Sueskiego (1956 r.), zamachu w Monachium (1972 r.)</p> <p>– identyfikuje postacie: Gamala Abdela Namera, Rezy Pahlawiego</p> <p>– przedstawia rolę ONZ w konfliktach bliskowschodnich</p> <p>– przedstawia rolę światowych mocarstw w konflikcie na Bliskim Wschodzie</p> <p>– charakteryzuje i ocenia zjawisko terroryzmu palestyńskiego</p> <p>– przedstawia problem kurdyjski</p>	<p>Wrzesień, Mosad</p> <p>– ocenia rolę ONZ i mocarstw światowych w konflikcie bliskowschodnim</p>
<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: praska wiosna, wyścig zbrojeń</p> <p>– zna datę praskiej wiosny (1968 r.)</p> <p>– omawia przyczyny i skutki praskiej wiosny</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: kryzys kubański, doktryna Breżniewa</p> <p>– zna daty: kryzysu kubańskiego (1961 r.), interwencji wojsk Układu Warszawskiego w Czechosłowacji (20/21 VIII 1968 r.)</p> <p>– identyfikuje postacie: Nikity Chruszczowa, Johna F. Kennedy’ego, Fidela Castro, Leonida Breżniewa, Aleksandra Dubczeka, Gustáva Husáka, Ronalda Reagana</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: dysydenci, nomenklatura partyjna, SALT I, SALT II, program gwiazdnych wojen</p> <p>– zna daty: porozumienia o nierozprzestrzaniu broni atomowej (1970 r.), programu gwiazdnych wojen (1983 r.)</p> <p>- charakteryzuje rządy N. Chruszczowa</p> <p>– omawia główne założenia polityki</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: lądowanie w Zatoce Świń, „gorąca linia” między Moskwą i Waszyngtonem,</p> <p>– zna daty: wystąpienia pierwszego człowieka w Kosmos (1961 r.), lądowania na Księżycu (1969 r.)</p> <p>– identyfikuje postać Jurija Gagarina</p> <p>– analizuje różne płaszczyzny konfliktów i zbliżeń między ZSRR i</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminu: kontras</p> <p>– zna daty: wprowadzenia dyktatury A. Pinocheta w Chile (1973 r.), przejęcia władzy przez D. Ortegę w Nikaragui (1979 r.)</p> <p>– wyjaśnia znaczenie</p>

<p>– wyjaśnia, na czym polegała rywalizacja militarna między USA i ZSRR</p>	<p>– przedstawia przyczyny i skutki konfliktu kubańskiego</p> <p>– wymienia założenia doktryny Breżniewa</p> <p>– wyjaśnia okoliczności i omawia przebieg interwencji sił Układu Warszawskiego w Czechosłowacji</p>	<p>zagranicznej ZSRR i USA</p> <p>– charakteryzuje rozbieżności między siłą militarną i polityczną ZSRR a potencjałem ekonomicznym</p>	<p>USA</p> <p>– omawia rywalizację między USA i ZSRR w dziedzinie podboju Kosmosu</p>	<p>terminu: operacja „Dunaj”</p> <p>– identyfikuje postacie: Fulgencia Batisty, Ernesta Che Guevary, Salvadora Allende, Augusta Pinocheta, Daniela Ortegi, Ryszarda Siwca, Jana Palacha</p> <p>– omawia wpływy ZSRR na świecie i ocenia ich polityczne konsekwencje</p> <p>– omawia i ocenia protesty przeciwko interwencji wojsk Układu Warszawskiego w Czechosłowacji</p>
<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminu: rewolucja obyczajowa</p> <p>– omawia cechy charakterystyczne</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: ruch kontestatorski, hipisi, pacyfizm, feminizm, nauka społeczna Kościoła katolickiego</p> <p>– zna daty: obrad Soboru Watykańskiego II (1962–1965), zniesienia segregacji rasowej w USA</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: ruch ekumeniczny, Woodstock</p> <p>– zna daty: buntów studenckich we Francji (1968 r.), festiwalu w Woodstock (1969 r.)</p> <p>– podaje przykłady kultury młodzieżowej lat 60. i 70.: The</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminu: terroryzm lewacki</p> <p>– podaje przykłady kultury młodzieżowej lat 60. i 70.: Janis Joplin, Jimi Hendrix</p> <p>– wyjaśnia, na czym polega legenda festiwalu w Woodstocku</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– identyfikuje postacie: Betty Friedan, Marcela Lefebvre’a</p> <p>– podaje przykłady dotyczące kultury młodzieżowej lat 60.</p>

rewolucji obyczajowej i jej skutki	(1964 r.) – identyfikuje postacie: Martina Luthera Kinga, Jana XXIII, Pawła VI – prezentuje poglądy ruchów feministycznych w XX w. – opisuje walkę o równouprawnienie w USA – podaje główne założenia przyjęte na Soborze Watykańskim II	Beatles, The Rolling Stones – przedstawia główne przyczyny pojawienia się nowych tendencji w kulturze w latach 60. i 70. XX w. – omawia przyczyny, przejawy i skutki buntów studenckich – omawia zjawisko ruchu ekumenicznego	– omawia genezę, przejawy i skutki terroryzmu lewackiego – ocenia znaczenie reform Soboru Watykańskiego II	i 70.: Led Zeppelin, Black Sabbath, Deep Purple, Sex Pistols – ocenia skutki społeczne i polityczne przemian obyczajowych lat 60. XX wieku
Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: obchody Milenium Chrztu Polski, Grudzień '70 – zna daty: obchodów Milenium Chrztu Polski (1966 r.), Grudnia '70 (15–17 XII 1970 r.) – identyfikuje postać Władysława Gomułki – wyjaśnia genezę Grudnia '70 oraz opisuje przebieg i	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: mała stabilizacja, opozycja wewnątrzpartyjna, antysemityzm, – zna daty: wydarzeń marcowych (III 1968 r.), układu PRL-RFN (7 XII 1970 r.) – identyfikuje postacie: Willy'ego Brandta, Edwarda Gierka – charakteryzuje okres rządów W. Gomułki, w tym politykę zagraniczną PRL – omawia stosunek władz PRL do inteligencji – przedstawia przyczyny i przebieg wydarzeń marcowych 1968 r.	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: rewizjoniści, dogmatycy, List 34, Marzec '68 – zna daty: listu episkopatu polskiego do episkopatu niemieckiego (XI 1965 r.), opublikowania Listu 34 (1964 r.), zdjęcia „Dziadów” z afisza w teatrze Narodowym (I 1961 r.) – identyfikuje postacie: Jacka Kuronia, Adama Michnika, Piotra Jaroszewicza – charakteryzuje przyczyny i narastanie konfliktu władz z Kościołem Katolickim – przedstawia przebieg obchodów milenijnych – wyjaśnia przyczyny i skutki kampanii antysemitycznej w Polsce w 1968 r.	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: polska szkoła filmowa, „Znak”, „Kultura”, „komandosi”, – identyfikuje postacie: Adama Rapackiego, Antoniego Słonimskiego, Jana Józefa Lipskiego, Jerzego Giedroycia, Zbigniewa Cybulskiego, Andrzeja Wajdy, Kazimierza Dejmka – ocenia zachowanie władz PRL i ZSRR w obliczu wydarzeń na Wybrzeżu w 1970 r.	Uczeń: – ocenia rolę Kościoła katolickiego i środowisk studenckich w kształtowaniu opozycji wobec władz PRL

skutki wydarzeń na Wybrzeżu		– opisuje narodziny i działalność opozycji		
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna daty: wyboru Karola Wojtyły na papieża (16 X 1978 r.) – identyfikuje postacie: Edwarda Gierka, Jana Pawła II – wymienia cechy charakterystyczne rządów E. Gierka 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: nomenklatura, Komitet Obrony Robotników (KOR) Czerwiec '76 – zna daty: wydarzeń czerwcowych (VI 1976 r.), powstania KOR (IX 1976 r.) – prezentuje okoliczności umocnienia władzy Edwarda Gierka – omawia okoliczności, zasięg i skutki przemian gospodarczych w czasach rządów E. Gierka – opisuje genezę, przebieg i skutki wydarzeń czerwcowych w 1976 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu: „propaganda sukcesu” – zna daty: reformy administracyjnej (1972–1975) – identyfikuje postacie: Jacka Kuronia, Adama Michnika – omawia okoliczności narodzin opozycji antykomunistycznej w latach 70. XX w. – przytacza przykłady działań opozycyjnych w latach 70. XX w. – przedstawia relacji państwo-Kościół w okresie rządów E. Gierka 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Ruchu Obrony Praw Człowieka i Obywatela (ROPCiO), KPN, Wolne Związki Zawodowe (WZZ) – zna daty: powstania ROPCiO (1977 r.), założenia WZZ (1978 r.), utworzenia KPN (1979 r.) – identyfikuje postacie: Leszka Moczulskiego, Stanisława Pyjasa – charakteryzuje rozwój organizacji opozycyjnych w latach 70. XX w. – porównuje podobieństwa i różnice polityki władz PRL w stosunku do Kościoła za rządów Gomułki i Gierka 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocenia okres rządów Edwarda Gierka na tle sytuacji międzynarodowej i wewnętrznej zarówno politycznej, jak i ekonomicznej
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>pierestrojka</i>, Jesień Ludów – identyfikuje postać Michaiła Gorbaczowa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>glasnost</i>, <i>uskorzenie</i>, aksamitna rewolucja, Wspólnota Niepodległych Państw (WNP) – zna daty: aksamitnej rewolucji w Czechosłowacji (1989 r.), zburzenia muru berlińskiego (1989 r.), obalenia komunizmu w Polsce, Bułgarii, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: mudżahedini, talibowie, Konferencja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (KBWE), komitety helsińskie, Karta 77 – zna daty: podpisania Aktu Końcowego KBWE (1975 r.), interwencji zbrojnej ZSRR w 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: obrady trójkątnego stołu, pucz Janajewa – zna daty: igrzysk olimpijskich w Moskwie (1980 r.), puczu Janajewa (1990 r.) – identyfikuje postacie: Ericha Honeckera, Nicolae Ceaușescu, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postacie: Jurija Andropowa, Konstantina Czernienki – porównuje proces odchodzenia od komunizmu

<p>– przedstawia rolę Michaiła Gorbaczowa w upadku komunizmu w państwach bloku wschodniego – charakteryzuje wydarzenia Jesieni Ludów</p>	<p>Rumunii i na Węgrzech (1990 r.), rozpadu ZSRR (1990 r.), zjednoczenia Niemiec (1990 r.), rozwiązania ZSRR (XII 1991 r.) – identyfikuje postacie: Vaclava Havla, Helmuta Kohla, Borysa Jelcyna – przedstawia przejawy kryzysu ZSRR w latach 80. – omawia proces rozpadu ZSRR, uwzględniając powstanie niepodległych państw w Europie</p>	<p>Afganistanie (1979-1989), przejęcia władzy przez M. Gorbaczowa (1985 r.), katastrofy w Czarnobylu (1986 r.), upadku komunizmu w Jugosławii (1990 r.) i Albanii (1991 r.), rozwiązania RWPG i Układu Warszawskiego (1991 r.) – identyfikuje postacie: Babraka Karmala, Borysa Jelcyna – określa główne założenia Aktu końcowego KBWE – omawia kryzys ZSRR w kontekście problemów wewnętrznych i konfliktu afgańskiego – wyjaśnia znaczenie katastrofy w Czarnobylu</p>	<p>Giennadija Janajewa, Stanisława Szuszkiewicza, Leonida Krawczuka – wyjaśnia znaczenie bojkotu igrzysk olimpijskich w Moskwie dla światowej roli ZSRR</p>	<p>w różnych państwach Europy</p>
<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: wydarzenia sierpniowe, stan wojenny, obrady Okrągłego Stołu, wybory czerwcowe – zna daty:</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: 21 postulatów, porozumienia sierpniowe, NSZZ „Solidarność”, Wojskowa Rada Ocalenia Narodowego (WRON), Komitet Obywatelski, sejm kontraktowy – zna daty: porozumień sierpniowych (31 VIII 1980 r.), powstania NSZZ „Solidarność” (IX 1980 r.), zniesienia stanu wojennego</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Międzyzakładowy Komitet Strajkowy (MKS), Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych (OPZZ) – zna daty: porozumień szczecińskich (VIII 1980 r.), porozumień jastrzębskich (IX 1980 r.), wypadków w kopalni Wujek (16 XII 1981 r.), pielgrzymek Jana Pawła II do Polski (1983 i 1987 r.), przyznania</p>	<p>Uczeń: – zna daty: przejęcia władzy przez W. Jaruzelskiego (1981 r.) – identyfikuje postać Mieczysława Rakowskiego – analizuje wewnętrzne i zewnętrzne uwarunkowania przemian w Polsce w latach 1988–1989 – określa cele i przedstawia działania PZPR w ostatnich latach</p>	<p>Uczeń: – identyfikuje postacie: Stanisława Kani, Ryszarda Kuklińskiego, Alfreda Miodowicza – ocenia znaczenie obrad Okrągłego Stołu dla przemian politycznych w Polsce</p>

<p>wydarzeń sierpniowych (VIII 1980 r.), wprowadzenia stanu wojennego (13 XII 1981 r.), obrad Okrągłego Stołu (II–IV 1989 r.), wyborów czerwcowych (4 VI 1989 r.)</p> <p>– identyfikuje postacie: Lecha Wałęsy, Wojciecha Jaruzelskiego</p> <p>– przedstawia przyczyny i skutki wydarzeń sierpniowych w 1980 r.</p> <p>– wskazuje wydarzenia, które doprowadziły do upadku komunizmu w Polsce</p>	<p>(22 VII 1983 r.), wyboru W. Jaruzelskiego na prezydenta (VII 1989 r.), powołania rządu T. Mazowieckiego (IX 1989 r.)</p> <p>– identyfikuje postacie: Jerzego Popiełuszki, Jana Pawła II, Tadeusza Mazowieckiego</p> <p>– omawia przebieg wydarzeń sierpniowych</p> <p>– charakteryzuje stan wojenny w Polsce</p> <p>– podaje postanowienia i skutki obrad Okrągłego Stołu</p>	<p>Pokojowej Nagrody Nobla L. Wałęsie (1983 r.), powstania OPZZ (1984 r.), zamordowania ks. J. Popiełuszki (1984 r.)</p> <p>– identyfikuje postać Czesława Kiszczaka</p> <p>– przedstawia sytuację polityczno-gospodarczą w Polsce w latach 80. XX w.</p> <p>– omawia działalność opozycji antykomunistycznej, w tym rolę Kościoła w walce z reżimem</p> <p>– prezentuje następstwa wyborów czerwcowych</p>	<p>PRL</p> <p>– omawia wydarzenia, które doprowadziły do powołania rządu T. Mazowieckiego</p>	
--	--	---	---	--

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: gospodarka wolnorynkowa, prywatyzacja – zna daty: wyboru L. Wałęsy na prezydenta (XII 1990 r.), uchwalenia Konstytucji RP (2 IV 1997 r.) – identyfikuje postacie: Tadeusza Mazowieckiego, Lecha Wałęsy – wymienia najistotniejsze przemiany ustrojowe i ekonomiczne III Rzeczypospolitej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: reformy Balcerowicza, hiperinflacja, obóz solidarnościowy – zna daty: zmiany nazwy państwa na Rzeczpospolitą Polską (XII 1989 r.), przyjęcia programu Balcerowicza (1990 r.), uchwalenia małej konstytucji (X 1992 r.), przyjęcia Polski do NATO (1999 r.), wejścia Polski do UE (2004 r.) – identyfikuje postać Leszka Balcerowicza, – omawia politykę rządu T. Mazowieckiego – wyjaśnia przyczyny rozpadu obozu solidarnościowego – określa główne kierunki polskiej polityki zagranicznej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów i skrótów: „wojna na górze”, Trójkąt Weimarski – zna daty: pierwszych wyborów samorządowych (1990 r.), powstania Trójkąta Weimarskiego (1991 r.), wyjścia wojsk rosyjskich z Polski (1993 r.), reformy administracyjnej (1997 r.), 1988 r., 6 lutego 5 kwietnia 1989 r., 1991 r., 17 października 1992 r., 17 września 1993 r. – identyfikuje postać Jarosława Kaczyńskiego – omawia koszty społeczne zmian ustrojowych – charakteryzuje scenę polityczną pierwszych lat demokratycznej Polski 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postacie: Krzysztofa Skubiszewskiego, Jarosława Kaczyńskiego, Zbigniewa Bujaka – przedstawia wpływ zmian ekip rządzących na sytuację polityczną w Polsce w latach 90. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu: „popiwek” – ocenia przemiany polityczne i gospodarcze w Polsce po 1989 r.
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu: Al-Kaida 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu: „Iracka wolność” – zna daty: rozpadu Jugosławii 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Grupa G8, masakra na placu Tiananmen 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Północnoamerykańska Strefa Wolnego Handlu (NAFTA), Rada 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna daty: zamachów w Madrycie (2004 r.),

<p>– zna datę: ataku na World Trade Center (11 IX 2001 r.) – identyfikuje postać George’a Busha – przedstawia przyczyny dominacji USA we współczesnym świecie</p>	<p>(1991-1992), wojny w Jugosławii (1991–1995), inwazji USA na Irak (2003 r.) – identyfikuje postacie: Osamy bin Ladena, Saddama Husajna, Aleksandra Łukaszenki – prezentuje przyczyny i skutki konfliktu w byłej Jugosławii – przedstawia przyczyny i charakter wojny w Iraku</p>	<p>– zna daty: masakry na placu Tiananmen (VI 1989 r.), wojny w Czechenii (1994-1999), porozumienia w Dayton (XI 1995 r.), układu pokojowego w Paryżu (XII 1995 r.) – omawia przebieg konfliktu w byłej Jugosławii – charakteryzuje postanowienia porozumienia z Dayton i układu paryskiego z 1995 r. – podaje konsekwencje rozpadu ZSRR - opisuje sytuację gospodarczą strefy Azji i Pacyfiku</p>	<p>Współpracy Gospodarczej Azji i Pacyfiku (APEC) – zna datę: wojny o Górny Karabach (1991 r.) – omawia sytuację polityczną i gospodarczą współczesnych Chin – ocenia problem terroryzmu</p>	<p>Biesłanie (2004 r.) i Londynie (2005 r.) – identyfikuje postać Teng Siao-pinga – ocenia wpływ USA na sytuację polityczną i gospodarczą współczesnego świata</p>
<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: internet, telefonia komórkowa, globalizacja – omawia zalety i wady nowych środków komunikacji</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: „globalna wioska”, amerykanizacja, popkultura – opisuje zjawisko amerykanizacji – wskazuje cechy współczesnej kultury masowej – omawia przejawy globalizacji we współczesnym świecie – przedstawia główne społeczno-gospodarcze problemy współczesnego świata</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: protokół z Kioto – zna datę wejścia w życie protokołu z Kioto (2005 r.) – omawia wpływ kapitału na politykę we współczesnym świecie – prezentuje zagrożenia ekologiczne współczesnego świata – wyjaśnia, na czym polegają kontrasty społeczne we współczesnym świecie</p>	<p>Uczeń: – omawia szanse i niebezpieczeństwa dla człowieka, wynikające ze współczesnych zmian cywilizacyjnych</p>	<p>Uczeń: – ocenia zjawisko zderzenia cywilizacji we współczesnym świecie</p>

